

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
 معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
طرح دوره «نام درس»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه‌ای	تعداد واحد: ۱/۵ (۱ واحد نظری ۰/۵ واحد عملی)	
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری (کودکان - روان - داخلی جراحی)	پیش نیاز درس: ندارد	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: گروه داخلی جراحی، گروه پرستاری مراقبت ویژه بزرگسال	شماره درس: ۱۴۰۴۳۲ ۱۴۰۴۵۰ ۱۴۰۶۰۱	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر نیلوفر پاسیار	مرتبۀ علمی: دانشیار	گروه آموزشی: گروه پرستاری مراقبت ویژه بزرگسال
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه س ایمیل: npasyar@sums.ac.ir . pasyarn@yahoo.com تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۲۰۷ ساعات دسترسی به استاد: یکشنبه ۱۴-۱۲ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر مرضیه مومن نسب	مرتبۀ علمی: دانشیار	گروه آموزشی: گروه داخلی جراحی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه س. ایمیل: momennasab@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۲۲۶ ساعات دسترسی به استاد: یکشنبه ۱۴-۱۲ 		

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: سرکار خانم پران	مرتبه علمی: مربی	گروه آموزشی: کودکان
اطلاعات تماس:		
• نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه س.		
• ایمیل: mparan90@gmail.com		
• تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۴۷		
• ساعات دسترسی به استاد: یکشنبه ۱۲-۱۴		

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر مجید نجفی کلیانی	مرتبه علمی: دانشیار	گروه آموزشی: گروه فوریت‌های پزشکی
اطلاعات تماس:		
• نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه س.		
• ایمیل: najafikalyani@sums.ac.ir		
• تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۱۹		
• ساعات دسترسی به استاد: یکشنبه ۱۲-۱۴		

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر شهرزاد یکتا طلب	مرتبه علمی: دانشیار	گروه آموزشی: گروه روان پرستاری
اطلاعات تماس:		
• نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه س.		
• ایمیل: shahrzadyekta@yahoo.com		
• تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۵۰		
• ساعات دسترسی به استاد: یکشنبه ۱۲-۱۴		

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: خانم محبوبه نگهبان	مرتبه علمی: کارشناس ارشد پرستاری	گروه آموزشی: گروه داخلی جراحی
اطلاعات تماس:		
• نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه س.		
• ایمیل: mahboob35@yahoo.com		
• تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴		
• ساعات دسترسی به استاد: با هماهنگی تلفنی با ایشان		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

این درس مبانی نظری و مهارت های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه ای را بر اساس ارزش های انسانی فراهم می کند. در این درس فراگیران با نحوه حمایت از حقوق مددجویان / بیماران و خانواده آنها آشنا شده و راههای توسعه اعمال اخلاقی در پرستاری را فرا می گیرند. در این درس علاوه بر بررسی ماهیت موضوعات اخلاق پرستاری، نظریه های اخلاقی مورد بررسی قرار گرفته و جنبه های اخلاقی اعمال نیز تجزیه و تحلیل می گردد.

قابل ذکر است که در این درس فراگیران موضوعات اخلاقی در زمینه کار پرستاری حساس شده و تصمیم گیری اخلاقی را تجربه و تمرین می کنند تا از این راه صلاحیت های اخلاق حرفه ای در آنها تقویت شود. مواردی چون:

هدفمند کردن برنامه در راستای موازین اخلاقی و حقوقی

افزایش انگیزه و صلاحیت بالینی دانشجویان

تحقق اهداف ویژه اخلاقی در کارآموزی دانشجویان

ارتقای عملکرد اخلاقی دانشجویان در محیط های بالینی

ارتقاء توجه و حساسیت اخلاقی دانشجویان به موضوعات اخلاقی در محیط های بالینی

آشنایی با شیوه تمرینی جهت بررسی تمامی زوایای اخلاقی مسئله از دید همه افراد درگیر و در نهایت مورد بحث قرار دادن و تجزیه و تحلیل اخلاقی مسئله مذکور

آشنایی با اصول اخلاق در پرستاری و اهمیت آموزش و بکارگیری آن در محیط های بالینی

کسب مهارت در ارزیابی مراقبت با در نظر گرفتن اصول اخلاقی

ارتقا حساسیتهای اخلاقی در زمان ارزیابی مراقبتهای پرستاری و آموزش به مددجویان

کسب دانش در خصوص مواردی چون معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوءرفتار حرفه ای، غفلت، ...) نیز در این دوره مورد توجه می باشد.

این درس در قالب ۱/۵ واحد (واحد تئوری - ۵/ واحد عملی) برای دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری ورودی ۱۴۰۱ (کودکان - روان - داخلی جراحی) تدوین شده است.

انتظار می رود دانشجویان عزیز علاوه بر آشنایی با اصول، مفاهیم و دانش اخلاق پرستاری، با مطالعه و پی گیری منظم و رعایت توالی مباحث و مشارکت فعال در بحث ها و انجام به موقع تکالیف تعیین شده و فعالیت های یادگیری، توانایی نقد و تحلیل مسائل اخلاقی در محیط های آموزش بالینی را مبتنی بر نظریه های اخلاقی به دست آورده و در خود تقویت نمایند.

ارایه این درس به صورت حضوری و مجازی می باشد و جلسات به صورت ارایه پاورپوینت های صداگذاری شده و فایل های مجازی MP۴ تهیه شده با نرم افزار کمپتیزیا و استودیو و ... می باشد. ضمن اینکه تکالیف واحد عملی نیز در سیستم نوید بارگذاری میشود. از نظر شرایط اجرا:

آموزش دهندگان در این واحد درسی، سرکارخانمها دکتر مومن نسب، دکتر پاسیار، دکتر یکتا طلب، سرکار خانم پیران، جناب آقایان دکتر نجفی کلیانی و استاد مدعو سرکار خانم نگهبان هستند.

✚ پروژه پایان ترم

دانشجویان موظف هستند جهت واحد بالینی درس اخلاق در پرستاری در یکی از بخشهای بیمارستانی، طی چندین جلسه به مشاهده شرایط موجود پرداخته و وضعیت موجود را از ابعاد مختلف اخلاقی (حقوق مددجو، قوانین پرستاری، ملاحظات اخلاقی مددجویان خاص (سالمندان، بیماران روانی،

بیماران بخشهای ویژه)، و....) مورد نقد و بررسی قرار داده و یک حیطه را بعنوان پروژه عملی خود انتخاب و بر اساس فرمت زیر مورد نقد و بررسی قرار دهند. تاریخ ارائه پروژه عملی در انتهای ترم طبق هماهنگی قبلی با اساتید درس می باشد.

*۱. عنوان اخلاقی بررسی شده (کدام یک از حیطه های اخلاقی انتخاب شده)
*۲. ضرورت و اهمیت عنوان انتخاب شده را با استفاده از منابع شرح دهید.
*۳. مشکل / چالش اخلاقی مشاهده شده را با جزئیات آن شرح دهید. (شرح موقعیت ، مدت مشاهده، افراد درگیر، نحوه وقوع، زمان وقوع، چگونگی وقوع، نحوه عکس العمل افراد درگیر، پیامد موقعیت،)
*۴. با توجه به منابع، ابعاد اخلاقی موقعیت مشاهده شده را تفسیر کنید.
*۵. پیشنهادات خود را جهت بهبود عملکرد تیم درمانی در موقعیتهای مشابه بیان نمایید.

در شرح مشکل /چالش اخلاقی مشاهده شده موارد زیر را مدنظر قرار دهید.

الف) گزارش دقیق از رویداد

سپس به این سئوالات در نقد توجه نموده و تشریح کنید.

ب) چه احساسی داشتیم؟

ج) چه کار کردم؟

د) اگر یک بار دیگر در چنین وضعیتی قرار بگیرم چه می کنم؟

هـ) چه کار می توانستم انجام دهم ولی انجام ندادم؟

ارزیابی پروژه (۵نمره)

*۱. عنوان اخلاقی بررسی شده (کدام یک از حیطه های اخلاقی انتخاب شده)	۰/۵
*۲. شرح ضرورت و اهمیت عنوان انتخاب شده را با استفاده از منابع.	۱
*۳. مشاهده و شرح مشکل / چالش اخلاقی مشاهده شده با جزئیات آن	۱/۵
*۴. تفسیر با توجه به منابع، ابعاد اخلاقی موقعیت مشاهده شده	۱/۵
*۵. بیان پیشنهادات خود را جهت بهبود عملکرد تیم درمانی در موقعیتهای مشابه	۰/۵

موضوعات پیشنهادی برای ارائه پروژه نقد و بررسی چالشهای موجود در حیطه های ذیل:

- اصول اخلاق زیستی و کاربردهای آن در پرستاری
- حقوق مددجویان
- راههای تصمیم گیری اخلاقی
- اصول تصمیم گیری براساس مبانی اخلاقی در تقابل با مشکلات حرفه ای پرستاری
- موضوعات اخلاقی در مراقبت پرستاری از گروه های آسیب پذیر

- کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه‌ای در پرستاری
- معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوءرفتار حرفه‌ای، غفلت، ...)
- اصول اخلاقی و رعایت ارزش‌های انسانی و حرفه‌ای در جریان ارائه مراقبت‌های تخصصی به مددجو، بیمار خاص و خانواده‌های آنها. زمان تحویل نقد بر اساس زمان تعیین شده در سایت نوید می‌باشد

اهداف درس

هدف کلی:

آشنایی با نحوه حمایت از حقوق مددجویان / بیماران و خانواده آنها و راههای توسعه اعمال اخلاقی در پرستاری

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- ۱- اخلاق و اهمیت آن را در پرستاری شرح دهند.
- ۲- جنبه های تاریخی و مبانی نظری اخلاق پرستاری را بیان کنند.
- ۳- اصول اخلاق زیستی و کاربردهای آن در پرستاری را شرح دهند.
- ۴- ارزشهای اخلاقی و کرامت انسانی در پرستاری را تشریح کنند.
- ۵- سلامت و معنویت، جو اخلاقی و تاثیر آن بر رشد حرفه ای را ذکر کنند.
- ۶- اهمیت شجاعت اخلاقی در اخلاق پرستاری را بیان کنند.
- ۷- مفاهیم اخلاقی در قوانین پرستاری را شرح دهند.
- ۸- حساسیت اخلاقی در پرستاری را شرح دهند.
- ۹- تصمیم گیری اخلاقی و جنبه های مختلف آن را در مراقبت از مددجویان بیان کنند
- ۱۰- کدهای اخلاقی در پرستاری را بیان کنند.
- ۱۱- حقوق اساسی بشر و حقوق مددجدیان را شرح دهند.
- ۱۲- چالشها و معضلات اخلاقی را تفسیر کنند.
- ۱۳- ملاحظات اخلاقی در گروههای آسیب پذیر را شرح دهند.
- ۱۴- ملاحظات اخلاقی در بخشهای خاص را بیان کنند.
- ۱۵- اخلاق در پژوهش در پرستاری را تشریح کنند.
- ۱۶- کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه‌ای در پرستاری را بیان نمایند.
- ۱۷- معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوءرفتار حرفه‌ای، غفلت، ...) را شرح دهند.
- ۱۸- اصول اخلاقی و رعایت ارزش‌های انسانی و حرفه‌ای در جریان ارائه مراقبت‌های تخصصی به مددجو، بیمار خاص و خانواده‌های آنها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.

اهداف مهارتی

- ۱۹- با بررسی ماهیت موضوعات اخلاق پرستاری و نظریه های اخلاقی به نقد چالشهای اخلاق پرستاری بپردازد.

اهداف نگرشی

- ۲۰- به موضوعات اخلاقی در زمینه کار پرستاری حساس شده و تصمیم گیری اخلاقی را در قالب آرایه موارد مشاهده شده در محیط بالین تشریح نماید.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

روش تدریس حضوری و روش تدریس الکترونیکی

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ

- فرخنده شریف، فاطمه هاشمی، لیلا بذرافکن، مرضیه معطری، شمس‌ی راحمی، منیره علی قنبری، سیدضیاء الدین تابعی. اخلاق در پرستاری. ناشر دانشگاه علوم پزشکی فارس. شیراز. آخرین ویرایش
- منصوره تجویدی. اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه ای. چاپ پنجم ویراست دوم. انتشارات جعفری. آخرین ویرایش
Thompson IE, Melia KM, Boyd Km, Horsburgh D. Nursing ethics. 5 th ed, Elsevier. Last edition -
Johnstone M.J. Bioethics a nursing perspective. 4 th de, Livinstone, Last edition -
Verena T. Ethics in nursing. Elsevier. Last edition -
Sara T.F, Robert M. Case studies in nursing ethics, Jones and Bartlets Last edition -
- قانون مدنی جمهوری اسلامی ایران
اخلاق پزشکی (مجموعه کتاب راه)؛ صدیقه ابراهیمی، سید ضیاء الدین تابعی، حسین محمودیان، امید آسمانی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز، آخرین ویرایش
- قانون مجازات اسلامی کشور جمهوری اسلامی ایران آخرین ویرایش
- محمد میرزابیگی وهمکاران، استانداردهای حرفه پرستاری، سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران، آخرین ویرایش

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات

Momennasab M, Rahmanin Koshkaki A, Torabizadeh C, Tabei SZ. "Nurses' adherence to ethical codes: The viewpoints of patients, nurses, and managers". Nursing Ethics. ۲۰۱۶. ۲۳(۷): ۷۹۴-۸۰۳

Hosseini F, Momennasab M, Yektatalab Sh, Zareiyani A. Patients' perception of dignity in Iranian general hospital settings. Nursing Ethics. ۲۰۱۹, ۲۶(۶): ۱۷۷۷-۱۷۹۰

Momennasab M, Ardakani MS, Rad FD, Dokoohaki R, Dakhesh R, Jaber A. Quality of Nurses' Communication with Mechanically Ventilated Patients in a Cardiac Surgery Intensive Care Unit. Invest. Educ. Enferm. ۲۰۱۹; ۳۷(۲):e۰۲.

- علیزاده، مهتاب. اخلاق پرستاری در طول زندگی، نشر و تبلیغ بشری. تهران آخرین ویرایش.
- قهرمان، مهین. اخلاق پرستاری. دانشگاه آزاد اسلامی تهران. آخرین ویرایش
- هاشمی، فاطمه و همکاران. اخلاق در پرستاری، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز آخرین ویرایش
- قران کریم
- نهج الفصاحه
- نهج البلاغه
- جولایی، سودابه. دهقان نیری، ناهید. اخلاقیات در پرستاری. وزارت بهداشت. معاونت سلامت - دفتر امور پرستاری آخرین ویرایش.
- برخی مقالات مجله علمی پژوهشی اخلاق زیستی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران.
- لیندباگوتلاوله، جان. بریانت، جان سرل. مقدمه ای بر اخلاق زیستی. ناشر پژوهشکده ابن سینا. آخرین ویرایش
- آئین نامه اخلاق جمهوری اسلامی ایران
- WWW.Iranmedex.com
- <http://www.medscape.com>
- WWW.SID.IR

تجهیزات و امکانات آموزشی

برنامه پاورپوینت
دسترسی به سامانه نوید
برنامه های نرم افزاری جهت ارایه کلاس مجازی

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجوی	نوع ارزشیابی
۵ نمره	• ارائه پروژه	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۱۵	• آزمون پایان ترم	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
۲۰		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه فرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری		سال ورودی: مهر ۱۴۰۱	زمان ارائه درس: (ترم اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱)			
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه
۱	یکشنبه ۱۴۰۱/۷/۱۰	۱۳-۱۵	تعریف اخلاق در پرستاری، جنبه های تاریخی و مبانی نظریه اهمیت اخلاق در پرستاری	خانم دکتر پاسیار	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها	پاورپوینت
۲	یکشنبه ۱۴۰۱/۷/۱۷	۱۳-۱۵	منشور حقوق بیمار، حقوق مددجویان در پرستاری	خانم دکتر مومن نسب	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها	پاورپوینت
۳	یکشنبه ۱۴۰۱/۷/۲۴	۱۳-۱۵	اخلاق زیستی و کاربردهای آن در پرستاری	خانم دکتر پاسیار	افلاین سامانه نوید	پاورپوینت
	یکشنبه ۱۴۰۱/۸/۱	۱۳-۱۵	ارزشهای اخلاقی و کرامت انسانی، سلامت و معنویت، جو اخلاقی و تاثیر آن بر رشد حرفه ای ، شجاعت اخلاقی در اخلاق پرستاری	خانم دکتر مومن نسب	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها	پاورپوینت
۴	یکشنبه ۱۴۰۱/۸/۸	۱۳-۱۵	اخلاق در پژوهش، موقعیت های بروز تضاد منافع و راه حل این تضادها	خانم دکتر پاسیار	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها	پاورپوینت
۶	یکشنبه ۱۴۰۱/۸/۱۵	۱۳-۱۵	چالش ها و معضلات اخلاقی در پرستاری - کدهای اخلاقی در پرستاری	خانم دکتر مومن نسب	افلاین سامانه نوید	پاورپوینت
۷	یکشنبه ۱۴۰۱/۸/۲۲	۱۳-۱۵	ملاحظات اخلاقی بخش های خاص و راهکارهای توسعه عملکرد اخلاقی در پرستاری	خانم دکتر مومن نسب گروه داخلی جراحی	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها	پاورپوینت
				خانم دکتر یکتا طلب گروه روان پرستاری		
				خانم پران گروه کودکان		
۸	یکشنبه ۱۴۰۱/۸/۲۹	۱۳-۱۵	حساسیت اخلاقی در پرستاری و نقش آن در پیشگیری از بروز خطا	آقای دکتر نجفی	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها	پاورپوینت
۹	یکشنبه ۱۴۰۱/۹/۶	۱۳-۱۵	تصمیم گیری اخلاقی و راههای آن در مراقبت از مددجویان و تقابل با مشکلات حرفه پرستاری با در نظر گرفتن روابط انسانی در رشته های مختلف علوم پزشکی	آقای دکتر نجفی	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها یا سامانه نوید	پاورپوینت
۱۰	یکشنبه ۱۴۰۱/۹/۱۳	۱۳-۱۵	رابطه اخلاق ، قانون و فقه در مدیریت روابط انسانی مفاهیم اخلاقی در قوانین پرستاری	سرکار خانم نگهبان	کلاس معرفی شده از طرف اداره امور کلاسها یا سامانه نوید	پاورپوینت